

SPRINGMASK

Patientanvisning 28.9.2006

Anvisningar till smittobärare

1. Sjukdomsbilden

Springmasken lever som parasit i människans tarmkanaler. Den är en knappt en centimeter lång trådlig parasitmask. Maskarna och sekretet som maskarna utsöndrar förorsakar klåda i området runt ändtarmsöppningen i allmänhet på kvällen eller natten. Fastän springmasken är besvärlig är den i allmänhet ofarlig. I länder med god hygien är det den mest allmänna maskinfektionen. Den är vanligast hos barn och unga.

2. Smittspridning

Till människan sprids springmasken genom att maskägg sväljs. Honmaskarna vandrar under nattetid till ändtarmsöppningen för att lägga ägg och förorsakar då irritation, klåda. När människan kliar sig hamnar en stor mängd ägg i kläder, lakan och på fingrarna och via dem i munnen på samma person eller en annan. Äggen kan också hamna i handdukar, underkläder och på ytor i hemmet där de lever ett par veckor. Ibland finns det ägg också i dammet. En enskild mask lever ca två månader, men besväret fortsätter också efter det eftersom allt nya maskar forstätter sin kretsång i samma människa.

3. Symptom och inkubationstid

Nya springmaskar kläcks i tunntarmen ca tio dygn efter smittan. Det vanligaste symptomet på springmask är klåda i huden kring ändtarmsöppningen. Symptomen är i allmänhet lindriga. I vissa fall kan de vara kraftigare och då kan barnet klaga förutom över klåda, också över värk. Om springmaskbeståndet är rikligt kan man se maskar i ändtarmsöppningen eller på ytan av avföringen på morgonen. Springmaskens ägg är dock så mikroskopiskt små att de inte kan urskiljas med blotta ögat.

4. Behandling

Springmaskinfektionen behandlas med medel som kan köpas på apoteket. Eftersom medlet verkar enbart på fullvuxna maskar, måste kuren förnyas ca två veckor efter den första behandlingen för att ta kål på de maskar som under första behandlingen var i äggstadiet. För att behandlingen skall lyckas måste hela familjen behandlas, också de vuxna.

Pyrvin®	Utan recept
Vermox®	På läkarordination

Läs noggrant igenom läkemedlets packsedel.

I samband med behandlingen tvättas lakanen, handdukar, pyjamas och nattleksaker. Det går också att fördriva äggen från madrasser, täcken, kuddar och t.ex. mjukisdjur genom att de sätts i bastu eller frysskåp. Golven dammsugs och alla ytor torkas av. Ständig storstädning är dock inte behövlig. God handhygien är nödvändig för att behandlingen skall lyckas. Händerna tvättas före och efter maten, i samband med toalettbesök och om kvällar och morgnar. Det är bra att klippa naglarna korta.

5. Frånvaro från dagvården

Barn som har springmask kan delta i daghemsverksamheten. Det är dock önskvärt att föräldrarna berättar om besväret så att daghemmet kan informera om smittoriskerna och uppmana föräldrarna att iaktta eventuella symptom hos barnen.